

Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara

Időszerű növényvédelmi teendők a közterületeken

2022. évi 7. levél

„A növényvédősöknek is sok tanulsággal szolgál ez az év.”- idézek az augusztusi levelemből. Lassan befejeződik a növényvédelmi szezon, most október közepén már érdemes visszatekinteni és értékelni az évet. Az előrejelzések alapján forróságra, aszályra és viharokkal kísért zivatarkra számíthatunk a jövőben is.

► A szélsőségesen száraz és forró időjárás próbára tette a károsítókat is. A hűvösebb és csapadékosabb időjárást kívánó **kórokozó** gombákkal nem volt sok gondunk. Többségüknek bizonyos ideig tartó levélnedvességborítottság kell a fertőzés beindításához, ami az aszály, de a gyakori szelek miatt sem valósult meg.

A felszínen tartózkodó lágytestű **kártevők** is „kiszáradtak”. A korábbi évektől eltérően, nyáron már nem kaptunk lakossági bejelentéseket a levéltetvek vagy az amerikai lepkekabócák váladékától, a mézharmattól ragadós padokról, autókról. A közterületi növényeket, a gyepeket viszont nagyon megkínozta a szárazság. Néhány **gyomfaj** ezt is kibírta. Az idei év szimbóluma is lehetne az a fotó, mely augusztus 9 -én készült. A retró kővályúba telepítettek már hetekkel korábban kiszáradtak, a gyomok és a bálványfa viszont szépen zöldellnek.

► A **lisztharmatoknak** viszont elegendő volt a hajnali párából lecsapódó nedvesség, ahhoz, hogy életben maradjanak sőt, hogy terjedjenek. Elmondhatjuk, hogy a lisztharmatok évtizedét éljük. Ezt alátámasztja az is, hogy nagyon sok, már több mint tízezer gazdanövényen (kizárólag zárvatermőkön) leírták valamelyik fajtát. Kevés kivételtől eltekintve gazdaspecifikusak, „saját lisztharmatuk” van a közterületi növényeinknek is. Tehát nem kell félni attól, hogy pl. az oly gyakran lisztharmatos piros virágú vadgesztenyéről átterjedne a platánokra a gomba. Sajátos a biológiájuk, mert csak a zöld növényi szöveten tudnak élni, ezért sok más gombával ellentétben nem okoznak szövetelhalást, száradást. Nem hatolnak a szövetek szövetébe. Inkább csak együtt élnek a megtámadott növényekkel. Mindezek ellenére, jogosan soroljuk őket a kórokozók közé, mert a leveleken, a vesszőkön és a terméseken kialakuló jellegzetes fehéres-szürkés gombaszövet vizet, tápanyagot von el a gazdanövénytől és a légzését is felpörgeti. Ezzel magyarázható az, hogy a kártevőktől (rovaroktól, atkáktól) sinylődő növények pusztulását felgyorsítja a lisztharmatfertőzés, arról nem is beszélve, hogy a városi növények a díszítő értéküket is elveszíthetik!

A lisztharmat fajoknak hasonló a biológiájuk és a környezeti igényük. A díszfák károsítóit nem kutatták olyan szinten mint pl. a gazdaságilag sokkal jelentősebb szőlőt, ezért hasznos lehet számunkra ha megismerkedünk a szőlőnél leírt kutatási és gyakorlati eredményekkel.

A szőlő lisztharmata 4 és 34 °C között képes terjedni, tehát a mi éghajlatunk valamilyen szinten mindig kedvező a fennmaradásához. (Ezen belül a 25-28 °C a legoptimálisabb a számára, ekkor akár járványos méreteket is ölthet a fertőzése.) A minimális nedvesség, a pára is elég a gomba konídiumoknak a kicsírázásához. A népi megfigyelés szerint, a csillagfényes éjszakák után megjelenő hajnali harmat is beindíthatja az újabb fertőzési hullámot. Tartósan meleg, párás időben pedig országossá dagadhat a járvány, már virágzásban elviheti az egész termést. Ezek után érthető, hogy a szőlőültetvényekben, megelőzőképpen majd mindegyik permetlébe adagolnak ellene valamilyen gombaölőt. Ezt „alaplének” is hívják a kollégák. Tehát az országos permetezési átlagot nézve, évente 7-8 alkalommal biztosan védenek ellene.

Hányszor kellene permeteznünk a platánt, a vadgesztenyét, a tölgyet, a szivarfát, a mogorót, a rózsát, a borbolyát, a díszalmát, a juharokat, a mahóniát, az orgonát vagy pl. ez előző levélben látható kecskerágót a lisztharmat ellen? Évente 7-8 alkalommal? Ezt a költségvetés sem bírná el és a lakosságot is zavarná a sűrű permetezési forduló. Az ellenálló fajták kinemesítése és termesztésbe vonása lenne az igazi megoldás.

Jelenleg annyit tehetünk, hogy tavasztól-őszig, minden kezelésnél, lisztharmat elleni készítményekkel is kombináljuk a permetlevet. Már eleve érdemes erre, a gombaölő szert is tartalmazó komplex permetezésre kérni a vállalkozói árajánlatot. Szerencsére felszívódókat és kontakt kéntartalmúakat is engedélyeztek a közterületekre. Az átteleléséről és az őszi-tavaszi védekezési lehetőségeinkről később, az utolsó levelemben írok.

Budapest, 2022. október 17.

Üdvözzel:

Zsigó György, NMNK

Székhely: 1112 Budapest, Budaörsi út 141-145.

www.magyarovenyorvos.hu és nykamara@t-online.hu

telefon: (06 1) 246-2946